

Početna Stranica > ... > Obiteljskopравни Predmeti I Nasljeđivanje > Razvod Braka I Zakonska Rastava > Spain

Razvod braka i zakonska rastava

 Španjolska

Sadržaj omogućio

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Koji su uvjeti za dobivanje razvoda?

Nakon reforme uvedene Zakonom 15/2005 dobivanje razvoda u Španjolskoj nije uvjetovano prethodnim odvojenim životom ili zakonskim osnovama.

Postupak za razvod može se pokrenuti samo na zahtjev jednog od bračnih drugova, na zahtjev obaju bračnih drugova ili na zahtjev jednog bračnog druga uz suglasnost drugog bračnog druga. Za dobivanje rješenja o razvodu braka dovoljno je da su ispunjeni sljedeći uvjeti i okolnosti:

1. Prošla su tri mjeseca od sklapanja braka ako razvod traže oba bračna druga ili jedan bračni drug uz suglasnost drugoga.
2. Prošla su tri mjeseca od sklapanja braka ako razvod traži samo jedan bračni drug.
3. Razvod se može zatražiti i bez razdoblja čekanja nakon sklapanja braka ako postoje dokazi o riziku za život, fizički integritet, slobodu, moralni integritet ili spolnu slobodu i integritet bračnog druga koji podnosi tužbu ili djece obaju ili jednog od bračnih drugova.

Iz prethodno navedenog slijedi da je dovoljno da jedan od bračnih drugova želi prestanak braka da bi mogao podnijeti tužbu i dobiti razvod braka. Tuženik se ne može tome usprotiviti iz materijalnih razloga nakon isteka prethodno navedenog razdoblja, odnosno u posljednjem slučaju nije ni potrebno čekati istek razdoblja.

Postupak za razvod može biti sporazuman ili se osporavati.

U prvom slučaju tužbi se mora priložiti sporazum o nagodbi u kojem se navode dogovorene mjere za skrb o djeci pod zajedničkom roditeljskom skrbi, način ostvarivanja roditeljske skrbi i prema potrebi načini na koje djeca komuniciraju i borave s roditeljem koji s njima uobičajeno ne živi. U njemu se prema potrebi navode i načini na koje unuci mogu posjećivati svoje djedove i bake i komunicirati s njima, pri čemu se uvijek uzimaju u obzir interesi djece, kao i mjere za skrb o kućnim ljubimcima, pri čemu se uzimaju u obzir interesi članova obitelji i dobrobit životinje. Zatim se prema potrebi navodi i raspodjela razdoblja zajedničkog života i skrbi, troškovi skrbi o životinjama, odredbe o korištenju doma i pukućstva, iznos sudjelovanja u troškovima braka i uzdržavanja, kao i osnova za njihovo ažuriranje te sva jamstva. Prema potrebi navode se i odredbe o likvidaciji bračnoimovinskog režima te naknadi za uzdržavanje koja se, ako je primjereno, isplaćuje jednom od bračnih drugova.

U drugom slučaju tužbi se mora priložiti prijedlog mjera kojima se uređuju učinci razvoda ili rastave i o kojima će se raspravljati tijekom postupka te o kojima će odlučiti sud ako bračni drugovi ne uspiju postići dogovor.

Sudovi su nadležni za odlučivanje o neemancipiranoj maloljetnoj djeci ili starijoj djeci čijim su roditeljima sudovi dodijelili mjere potpore.

Ako nema djece, nadležnost se dodjeljuje (prema izboru stranaka) sudskom službeniku ili javnom bilježniku.

Iako obavljaju određene javnobilježničke dužnosti, diplomatski i konzularni službenici nisu ovlaštene za izdavanje javnobilježničkog akta o rastavi ili razvodu.

Propisi o poništaju, zakonskoj rastavi i razvodu primjenjuju se na sve brakove između osoba istog spola ili različitog spola jer je Zakonom 13/2005 utvrđeno da se na brak primjenjuju isti zahtjevi i učinci bez obzira na to jesu li dvije stranke istog ili različitog spola.

2 Koji su razlozi razvoda?

Nakon reforme uvedene Zakonom 15/2005 za razvod u Španjolskoj nije potrebna osnova jer se održavanje bračne veze smatra očitovanjem slobodne volje bračnih drugova.

Jedini je zahtjev da su istekla razdoblja navedena u 1. odjeljku.

3 Koje su pravne posljedice razvoda s obzirom na:

3.1 osobne odnose između supružnika (npr. prezime)

Prvi je učinak razvoda prestanak bračne veze. Time prestaje obveza bračnih drugova na zajednički život i pružanje uzajamne pomoći koja proizlazi iz te veze te oba bračna druga mogu ponovno sklapati nove brakove.

U španjolskom zakonodavstvu nije propisano da supruga mora prihvatiti suprugovo prezime nakon sklapanja braka, kao što je slučaj u drugim zemljama.

3.2 podjelu imovine supružnika

Razvodom se razvrgava bračnoimovinski režim i počinje likvidacija zajednički stečene imovine, koja završava podjelom zajedničke imovine u skladu s imovinskim režimom koji se primjenjuje u braku.

3.3 maloljetnu djecu supružnika

Zakonska rastava, poništaj i razvod ne oslobađaju roditelje od odgovornosti prema njihovoj djeci.

Kad je riječ o osobnim mjerama za djecu rođenu u braku, mora se donijeti odluka o:

1. skrbništvu nad djecom,
2. roditeljskoj skrbi i
3. rasporedu posjeta i boravka. Sve su te mjere obuhvaćene „roditeljskom odgovornošću“ kako se tumači u instrumentima EU-a.

Roditeljska skrb kao jedan vid roditeljske odgovornosti uvijek se mora ostvarivati u interesu djece, pri čemu se vodi računa o njihovoj osobnosti i poštuju njihova prava te fizički i psihički integritet. To uključuje sljedeće dužnosti i ovlasti:

1. skrb, skrbništvo, prehrana, odgoj i cjelovito obrazovanje,
2. zastupanje i upravljanje imovinom i
3. odlučivanje o mjestu uobičajenog boravišta maloljetnika, koje se može promijeniti samo uz suglasnost obaju roditelja ili, ako to nije moguće, sudskim odobrenjem. Promjena boravišta maloljetne djece bez suglasnosti obaju roditelja može se smatrati otmicom.

Odluka o dodjeli zajedničkog skrbništva ili isključivog skrbništva jednog roditelja donosi se u skladu s najboljim interesima djeteta.

Pravila obiteljskog prava u zakonodavnim sustavima španjolskih autonomnih zajednica drukčija su od navedenih, pa ih se mora uvažiti u svakom pojedinačnom predmetu.

U Građanskom zakonu propisano je da se zajedničko skrbništvo nad djecom mora dodijeliti ako su takav zahtjev roditelji postavili u prijedlogu sporazuma o nagodbi ili ako se ono dogovori tijekom postupka. Ako nije moguće postići dogovor, sud može odrediti vrstu skrbništva na zahtjev jedne stranke na temelju izvještaja državnog odvjetništva (*Ministerio Fiscal*), uzimajući u obzir odgovarajuću zaštitu najboljih interesa djeteta. U sudskoj praksi Vrhovnog suda utvrđeno je da zajedničko skrbništvo nije iznimka, nego uobičajena, pa čak i poželjna mjera jer djeci omogućuje kontakt s oba roditelja, čak i u kriznim situacijama, pod uvjetom da je to izvedivo.

Roditelji koji su se razili ne oslobađaju se odgovornosti za uzdržavanje djece rođene u braku i oboje moraju sudjelovati u njemu. Uzdržavanje obuhvaća sve što je nužno u pogledu prehrane, smještaja, odjeće i zdravstvene skrbi, odgoja i obrazovanja dok je dijete maloljetno, a čak i nakon toga ako dijete ne svojom krivnjom nije moglo završiti obrazovanje.

To obično znači da bračni drug koji nema skrbništvo nad djecom mora bračnom drugu koji ima skrbništvo plaćati uzdržavanje sve dok djeca ne postanu financijski neovisna ili se nađu u situaciji iz koje je jasno da to nisu uspjela postati vlastitom krivnjom. Ako je dodijeljeno zajedničko skrbništvo, svaki roditelj obično plaća uobičajene troškove koji nastanu za vrijeme dok djeca borave s njim (odjeća, prehrana ili smještaj), dok se preostali troškovi plaćaju s računa otvorenog u tu svrhu, na koji oba roditelja svakog mjeseca uplaćuju određeni iznos ili iznos razmjernan njihovim financijskim okolnostima. Međutim, ako se financijske okolnosti roditelja uvelike razlikuju, jedan roditelj može drugome dati određeni iznos kako bi taj drugi roditelj mogao namiriti troškove djece za vrijeme dok ona borave s njim.

Glavno sudbeno vijeće (*Consejo General del Poder Judicial*) izradilo je [Tablice za određivanje iznosa za uzdržavanje djeteta u obiteljskim postupcima](#) i javno dostupnu internetsku aplikaciju u kojoj se ti iznosi mogu lako izračunati za svaki pojedinačni predmet. One služe samo kao smjernice.

3.4 obvezu plaćanja naknade za uzdržavanje drugom supružniku?

Bračni drug koji je zbog rastave ili razvoda lošijeg financijskog stanja od drugog bračnog druga i teže mu je nego prije raspada braka ima pravo na naknadu, koja može biti privremena, neodređenog trajanja ili jednokratna ovisno o tome što je utvrđeno u sporazumu o nagodbi ili presudi.

Na nekim područjima postoje posebna rješenja u tom smislu.

4 Što pravni pojam „zakonska rastava” znači u praksi?

Zakonska rastava znači da bračni drugovi više ne žive zajedno, odnosno prestaje obveza zajedničkog života, ali bračna veza ostaje valjana. Ujedno više nije moguće obvezati drugog bračnog druga da svoju imovinu koristi za ostvarivanje obiteljske skrbi.

5 Koji su uvjeti za zakonsku rastavu?

Kao i u slučaju razvoda, nakon reforme uvedene Zakonom 15/2005 za zakonsku rastavu u Španjolskoj nije potrebna osnova jer se održavanje bračne veze smatra očitovanjem slobodne volje bračnih drugova.

Jedini zahtjev koji mora biti ispunjen jest poštovanje minimalnog vremenskog roka između sklapanja braka i pokretanja postupka zakonske rastave (osim u određenim slučajevima). Ti rokovi jednaki su onima navedenima za postupak za razvod u točki 1.

6 Koje su pravne posljedice zakonske rastave?

Učinci zakonske rastave jednaki su učincima razvoda: bračni drugovi više ne žive zajedno, a od datuma pravomoćne presude ili rješenja o rastavi ili nakon što su oba bračna druga dala suglasnost u obliku javnobilježničkog akta drugog bračnog druga više se ne može obvezati da svoju imovinu koristi za ostvarivanje obiteljske skrbi. Razlika je u tome što se bračna veza oslabljuje, ali ne prestaje.

Stoga je mirenje moguće jer bračna veza nije prestala. Da bi proizvodilo pravne učinke, mirenje mora sudu prijaviti svaka stranka zasebno. Ako je među bračnim drugovima uspostavljen režim zajedničke imovine (kao što je *sociedad de gananciales*, u skladu s kojim se polovina zarade jednog bračnog druga smatra vlasništvom drugog bračnog druga), taj režim prestaje i zamjenjuje se režimom podjele imovine.

Isto tako, zakonskom rastavom (i čak *de facto* rastavom) prestaje postojati pretpostavka o očinstvu u skladu s kojom se djeca rođena do 300 dana nakon rastave smatraju djecom bivšeg supruga.

7 Što izraz „poništenje braka” znači u praksi?

Poništaj braka (koji se primjenjuje i na istospolne brakove i na brakove osoba različitog spola) podrazumijeva sudsku presudu da je sklopljeni brak imao nedostataka zbog kojih je od samog početka bio nedjelotvoran, odnosno sudsku presudu koja znači da brak nikada nije postojao i stoga nikada nije proizvodio pravne učinke. U skladu s time oba bračna druga ponovno postaju samci.

To podrazumijeva razvrgnuće i likvidaciju bračnoimovinskog režima i prestanak dužnosti zajedničkog života i uzajamne pomoći.

Za razliku od slučajeva zakonske rastave ili razvoda nepostojanje braka znači da se neće plaćati naknada za uzdržavanje jer za to mora postojati valjani brak. Ta se situacija ublažava mogućnošću da se bračnom drugu koji je postupio u dobroj vjeri dodijeli odšteta ako je drugi bračni drug postupao u lošoj vjeri kada je sklopio brak.

Pravni učinci koji su već proizvedeni prije sudske presude kojom se poništava brak i dalje se primjenjuju na djecu. Ti su učinci stoga isti kao u slučaju rastave ili razvoda.

Uz presudu građanskog suda o poništaju braka u Španjolskoj se priznaju i građanski učinci odluka crkvenog suda kojima se proglašava poništaj crkvenog braka ili papinskih odluka koje se odnose na kratkotrajan, nekonzumirani brak, zbog kojih je potrebno provesti postupak provjere (sličan postupku egzekvatore), a koji provode prvostupanjski sudovi (*Juzgados de Primera Instancia*) (koji se bave obiteljskim pitanjima, ako postoje). Takvo se priznavanje temelji na Sporazumu između Španjolske i Svete Stolice o pravnim pitanjima potpisanom 3. siječnja 1979.

8 Koji su uvjeti za poništenje braka?

Neovisno o načinu na koji je sklopljen, do poništaja braka mogu dovesti sljedeći uvjeti:

1. Nije bilo suglasnosti za sklapanje braka.
2. Brak je sklopljen unatoč tomu što je postojala prepreka za njegovo sklapanje.
3. Brak nije sklopljen u nazočnosti mirovnog suca, gradonačelnika ili vijećnika, sudskog službenika, javnog bilježnika ili službenika pred kojim se brak mora sklopiti ili je sklopljen bez svjedoka.
4. Jedna od stranaka stupila je u brak, a da pritom nije bila svjesna identiteta druge stranke ili njezinih osobina koje bi možda utjecale na odluku te stranke o sklapanju braka.
5. Brak je sklopljen pod prisilom, uključujući moralnu prisilu.

9 Koje su pravne posljedice poništenja braka?

Poništajem braka utvrđuje se da brak nije bio valjan od samog sklapanja. Time bračni drugovi ponovno postaju samci.

Međutim, učinci proizvedeni u poništenom braku od trenutka kada je sklopljen do datuma poništaja ostaju valjani u odnosu na djecu i bračnog druga ili drugove koji su postupali u dobroj vjeri.

Pri likvidaciji bračne imovine bračni drug koji je postupao u lošoj vjeri ne dijeli dobit bračnog druga koji je postupao u dobroj vjeri.

Osim toga, u slučaju zajedničkog života stranka koja je postupala u dobroj vjeri može dobiti naknadu za ispravljanje financijske neravnoteže koja je mogla nastati zbog rješenja o poništaju.

10 Postoje li načini alternativnog izvansudskog rješavanja pitanja povezanih s razvodom bez obraćanja sudu?

U Španjolskoj je obiteljsko mirenje uređeno na državnoj razini Zakonom o mirenju u građanskim i trgovačkim stvarima. [Zakonom 5/2012 od 6. srpnja 2012.](#) prenosi se u španjolsko pravo Direktiva 2008/52/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2008. o nekim aspektima mirenja u građanskim i trgovačkim stvarima.

Opća načela koja se primjenjuju na mirenje sljedeća su: dobrovoljna priroda i slobodan izbor, nepristranost,

neutralnost i povjerljivost. Osim tih načela postoje pravila ili smjernice za postupke stranaka u mirenju, kao što su dobra vjera i uzajamno poštovanje te njihova dužnost suradnje s izmiriteljem i pružanja potpore izmiritelju.

Prethodno navedenim Zakonom 5/2012 uređuje se „mirenje u prekograničnim sporovima“, odnosno u onima u kojima barem jedna od stranaka ima prebivalište ili uobičajeno boravište u državi koja nije država prebivališta drugih umiješanih stranaka, u kojoj su odlučili potražiti mirenje ili u kojoj je mirenje obvezno u skladu s primjenjivim pravom. Njime su obuhvaćeni i sukobi koji su predviđeni ili riješeni sporazumom o mirenju, bez obzira na mjesto gdje je sporazum sklopljen ako se, zbog promjene boravišta jedne od stranaka, planira izvršenje sporazuma ili neke od njegovih posljedica na području druge države.

Većina autonomnih zajednica donijela je u svojim autonomnim parlamentima zakone o obiteljskom mirenju, na primjer: Andaluzija – Zakon 1/2009 od 27. veljače 2009. o obiteljskom mirenju u Andaluziji; Aragon – Zakon 9/2011 od 24. ožujka 2011. o obiteljskom mirenju u Aragonu; Asturija – Zakon 3/2007 od 23. ožujka 2007. o obiteljskom mirenju; Kanarski otoci – Zakon 15/2003 od 8. travnja 2003. o obiteljskom mirenju; Kantabrija – Zakon 1/2011 od 28. ožujka 2011. o mirenju u Autonomnoj zajednici Kantabrije; Kastilja-La Mancha – Zakon 4/2005 od 24. svibnja 2005. o specijaliziranoj socijalnoj službi za obiteljsko mirenje; Kastilja-Leon – Zakon 1/2006 od 6. travnja 2006. o obiteljskom mirenju u Kastilji-Leonu; Katalonija (posebno bitno u ovoj autonomnoj zajednici jer je razvila zakonodavnu nadležnost u tom području predviđevši u članku 233. stavku 6. Građanskog zakona Katalonije da sud može uputiti bračne drugove na informativni sastanak o mirenju ako smatra da je, s obzirom na okolnosti, još uvijek moguće postići sporazum); Valencija – Zakon 7/2001 od 26. studenoga 2001. o obiteljskom mirenju u Valenciji; Galicija – Zakon 4/2001 od 31. svibnja 2001. o obiteljskom mirenju; Balearski otoci – Zakon 14/2010 od 9. prosinca 2010. o obiteljskom mirenju na Balearskim otocima; Madrid – Zakon 1/2007 od 21. veljače 2007. o obiteljskom mirenju u Madridu; Baskija – Zakon 1/2008 od 8. veljače 2008. o obiteljskom mirenju.

Na državnoj je razini člankom 770. stavkom 7. [Zakona o parničnom postupku](#) propisano da u slučaju rastave i razvoda stranke mogu sporazumno zatražiti odgodu postupka u svrhu mirenja.

Na prekogranične brakorazvodne parnice primjenjuje se članak 25. Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111 od 25. lipnja 2019., u kojem se navodi da „što je prije moguće i u bilo kojoj fazi postupka sud izravno ili, prema potrebi, uz pomoć središnjih tijela poziva stranke da razmotre jesu li spremne za sudjelovanje u posredovanju ili drugom načinu alternativnog rješavanja sporova, osim ako je to u suprotnosti s interesima djeteta, nije prikladno u pojedinom slučaju ili bi se time neopravdano odgodio postupak“.

Mirenje je moguće i u slučajevima međunarodne otmice djece iako u tom slučaju postupak mirenja mora biti što brži, a sve se radnje moraju provesti u što je manje moguće rasprava. Obustava postupka mirenja nikada ne smije premašiti razdoblje predviđeno zakonom za rješavanje slučaja otmice. Ako mirenje dovede do dogovora (kojim bi se mogla obuhvatiti i druga pitanja), sudac ga mora odobriti uzimajući u obzir važeće zakonodavstvo i najbolje interese djeteta. Međutim, dok su za pitanja povezana s otmicom djeteta nadležni isključivo sudovi u glavnim gradovima pokrajina, za obiteljske postupke mogu biti nadležni sudovi iz bilo kojeg sudskog okruga. Stoga, ako dogovor obuhvaća niz pitanja, možda će ga morati odobriti zasebni suci (tj. sud u glavnom gradu pokrajine za pitanja povezana s otmicom djeteta i nadležni obiteljski sudac za druge aspekte).

Mirenje je zabranjeno u građanskim postupcima koji su u nadležnosti sudova koji rješavaju predmete nasilja nad ženama (*Juzgados de Violencia sobre la Mujer*).

11 Gdje trebam podnijeti zahtjev (molbu) za razvod/zakonsku rastavu/poništenje braka? Koje formalnosti treba poštovati i koje dokumente moram priložiti zahtjevu?

(a) Gdje podnijeti tužbu

Nakon što se utvrdi međunarodna nadležnost španjolskog suda za odlučivanje u predmetu (propisana [Uredbom Vijeća \(EU\) 2019/1111 od 25. lipnja 2019.](#)) i prema potrebi nadležnost za odlučivanje o dodatnim mjerama uz rješenje o vezi, tužba za razvod, zakonsku rastavu ili poništaj braka (osim onih koje obrađuje javni bilježnik u slučaju sporazumne zakonske rastave ili sporazumnog razvoda ako bračni drugovi nemaju maloljetnu djecu) mora se podnijeti prvostupanjskom sudu. U nekim sudskim okruzima postoje prvostupanjski sudovi specijalizirani

za obiteljsko pravo. To je posebno prvostupanjski sud:

- u mjestu gdje se nalazi obiteljski dom
- ako bračni drugovi žive u različitim sudskim okruzima, tužitelj može birati među sljedećim sudovima:
  - sud u mjestu posljednjeg bračnog doma
  - sud u mjestu uobičajenog boravišta tuženika
  - ako tuženik nema određeno prebivalište ili boravište, tužba se može podnijeti u trenutačnom ili posljednjem mjestu boravišta tuženika, ako tužitelj tako odluči
- ako tuženik nema određeno prebivalište ili boravište, tužba se može podnijeti u trenutačnom ili posljednjem mjestu boravišta tuženika, ako tužitelj tako odluči
- ako se nadležnost ne može utvrditi ni na taj način, nadležan je prvostupanjski sud u mjestu prebivališta tužitelja
- ako tužbu za razvod ili zakonsku rastavu zajednički podnose oba bračna druga, oni je mogu podnijeti sucu u sljedećim mjestima:
  - u mjestu u kojem su posljednji put zajedno živjeli
  - u mjestu prebivališta bilo kojeg od tužitelja
- zahtjeve za prethodne privremene mjere može rješavati sudac prvostupanjskog suda u mjestu prebivališta tužitelja.

U Španjolskoj su [Organskim zakonom 1/2004 od 28. prosinca 2004. o sveobuhvatnim mjerama zaštite od rodno uvjetovanog nasilja osnovani sudovi koji se bave nasiljem nad ženama](#) s građanskom nadležnošću za zakonsku rastavu, razvod i poništaj u predmetima u kojima je jedna od stranaka u građanskom postupku žena koja je žrtva rodno uvjetovanog nasilja, kako je navedeno u članku 87.b stavku 1. točki (a) Zakona o pravosuđu, a jedna od stranaka istražuje se kao počinitelj, pokretač ili nužni supočinitelj rodno uvjetovanog nasilja. U tom slučaju tužba se mora podnijeti sudu nadležnom za nasilje nad ženama koji odlučuje o kaznenom postupku.

Informacije o španjolskim pravosudnim institucijama i adrese sudova možete pronaći u [sudskoj tražilici](#) na internetskim stranicama Glavnog sudbenog vijeća.

Kad je riječ o predmetima koje rješava javni bilježnik, javnobilježnički akt obvezno otpisuje javni bilježnik u mjestu u kojem su bračni drugovi posljednji put zajedno živjeli ili u mjestu prebivališta ili uobičajenog boravišta bilo kojeg od tužitelja.

Praktični vodič za primjenu Uredbe Bruxelles II.b dostupan je na sljedećoj stranici: [Publikacije Europske pravosudne mreže](#).

(b) Formalnosti i isprave

Ako je odabrana intervencija suda, tužba za poništaj braka, zakonsku rastavu ili razvod podnosi se u pisanom obliku i potpisuju je odvjetnik koji pomaže tužitelju i državni odvjetnik koji ga zastupa (*letrado* i *procurador*). Bračni drugovi mogu se zajednički koristiti tim uslugama stručnjaka ako podnose zajedničku tužbu za zakonsku rastavu ili razvod.

Tužbama za zakonsku rastavu, poništaj braka ili razvod mora biti priloženo sljedeće:

- vjenčani list i rodni listovi djece; nije dovoljno jednostavno dostaviti obiteljski upisnik (*libro de familia*)
- isprave na kojima tužitelj temelji svoju tužbu
- isprave potrebne za ocjenjivanje financijske situacije bračnih drugova i, ako je primjenjivo, djece, kao što su porezne prijave, platne liste, bankovne potvrde, vlasnički listovi ili potvrde o upisu imovine, ako stranke podnose tužbu koja se odnosi na imovinu
- plan o roditeljskoj skrbi s mjerama koje se odnose na neemancipiranu maloljetnu djecu ili stariju djecu čijim su roditeljima sudovi dodijelili mjere potpore
- prijedlog za sklapanje sporazuma o nagodbi u slučaju zajedničke tužbe za zakonsku rastavu ili razvod.

Ako je odabrana intervencija javnog bilježnika (u slučaju sporazumne zakonske rastave ili sporazumnog razvoda ako bračni drugovi nemaju neemancipiranu maloljetnu djecu), zakonom je propisano da se bračni drugovi moraju pojaviti u pratnji odvjetnika kako bi potpisali javnobilježnički akt te da, uz izvatke iz matičnih knjiga, na uvid moraju dati i sporazum o nagodbi.

12 Mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Španjolska priznaje pravo španjolskih građana, državljana drugih država članica Europske unije i stranaca u Španjolskoj na besplatnu pravnu pomoć ako mogu dokazati da nemaju dovoljno financijskih sredstava za sudjelovanje u sudskom postupku.

Pojedinci imaju pravo na pravnu pomoć ako nemaju dovoljno imovine i ako njihovi resursi i bruto prihod, koji se izračunava svake godine za sve stavke i po obiteljskoj jedinici, ne premašuju sljedeće pragove:

1. dvostruki iznos javnog višenamjenskog indeksa prihoda (IPREM) koji je na snazi u trenutku podnošenja tužbe za osobe koje nisu članovi obiteljske jedinice
2. dva i pol puta veći iznos od iznosa javnog višenamjenskog indeksa prihoda (IPREM) koji je na snazi u trenutku podnošenja tužbe za osobe koje su članovi bilo kakve obiteljske jedinice s manje od četiri člana
3. trostruki iznos tog indeksa za obiteljske jedinice s četiri člana ili više njih.

Izračun IPREM-a

Izračun IPREM-a: informacije o iznosu IPREM-a i njegovim izmjenama dostupne su na: <http://www.iprem.com.es>

Zahtjev se podnosi odvjetničkoj komori (*Colegio de Abogados*) u mjestu gdje se nalazi sud na kojem će se održati javna rasprava ili sudu u mjestu prebivališta tužitelja. U drugom slučaju pravosudno tijelo poslat će zahtjev mjesno nadležnoj odvjetničkoj komori.

Odvjetničke komore određene su kao tijela za primanje zahtjeva u slučaju prekograničnih sporova. U takvim je sporovima tijelo koje izdaje zahtjev odvjetnička komora u mjestu uobičajenog boravišta ili prebivališta tužitelja.

Europski državljanin čija je država stranka Europskog sporazuma o slanju zahtjeva za pravnu pomoć može podnijeti zahtjev središnjem tijelu koje je njegova država odredila za provođenje sporazuma.

Zahtjev se podnosi prije pokretanja postupka ili, ako je stranka koja podnosi zahtjev tuženik, prije osporavanja zahtjeva. Međutim, tužitelj i tuženik mogu naknadno podnijeti zahtjev za pravnu pomoć kada dokažu da su se njihove financijske okolnosti promijenile.

Ako nema dovoljno zajedničke imovine i ako jedan od bračnih drugova ne može dobiti pravnu pomoć zbog financijske situacije drugog bračnog druga, drugi bračni drug možda će morati snositi sve troškove ili dio troškova postupka u okviru postupka koji se naziva „*litis expensas*” (troškovi postupka u okviru posebnih rješenja za postupke za razvod).

13 Je li moguće uložiti žalbu na odluku povezanu s razvodom/zakonskom rastavom/poništenjem braka?

Protiv odluka koje donose španjolski sudovi u postupcima za zakonsku rastavu, razvod i poništaj braka dopuštena je žalba. Žalbe se podnose u roku od 20 dana prvostupanjskom sudu koji je donio spornu odluku, prije čega se žalba formalno sastavlja. Pitanje je u nadležnosti odgovarajućeg pokrajinskog suda (*Audiencia Provincial*). U određenim je slučajevima protiv rješenja o žalbi moguće podnijeti žalbu u kasacijskom postupku i, ako je primjenjivo, izvanrednu žalbu zbog povrede postupka Građanskom vijeću Vrhovnog suda ili građanskom i kaznenom vijeću visokih sudova (*Tribunales Superiores de Justicia*), ako u odgovarajućoj autonomnoj zajednici postoje posebna pravna pravila.

Žalba protiv rješenja podnesena u skladu sa zakonom ne odgađa izvršavanje mjera odobrenih u rješenju. Ako se žalba odnosi samo na odluke o mjerama, sudski službenik mora odluku o poništaju, rastavi ili razvodu proglasiti pravomoćnom i odobrit će se njezin upis u matične knjige.

U postupcima za sporazumnu zakonsku rastavu i sporazumni razvod nije dopuštena žalba protiv presude kojom se u potpunosti odobrava prijedlog sporazuma o nagodbi. Žalbu može podnijeti samo državno odvjetništvo koje, ako je uključeno, može to učiniti u interesu maloljetne djece ili djece koja nemaju pravnu sposobnost. Žalba se može podnijeti ako nije odobrena nijedna mjera.

Nije se moguće žaliti na odluke kojima se donose privremene ili prethodne mjere koje sudac može donijeti prije

ili tijekom postupka za zakonsku rastavu, poništaj ili razvod s obzirom na to da su valjane samo ograničeno vrijeme jer će ih se zamijeniti presudom donesenom u postupku za zakonsku rastavu, poništaj ili razvod.

14 Što treba učiniti kako bi se u ovoj državi članici priznala odluka o razvodu/zakonskoj rastavi/poništenju braka koju je izdao sud u drugoj državi članici?

U ovom se području primjenjuje [Uredba Vijeća \(EU\) 2019/1111 od 25. lipnja 2019. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću te o međunarodnoj otmici djece \(preinaka\)](#), poznata kao Uredba Bruxelles II.b, koja je na snazi za sve države članice osim Danske.

Uredbom Vijeća (EU) 2019/1111 (Uredba Bruxelles II.b) od 1. kolovoza 2022. zamijenjena je Uredba (EZ) br. 2201/2003 (Uredba Bruxelles II.a). Ovisno o vremenskom području primjene primjenjuje se jedan od tih dvaju instrumenata.

Ako je jedini cilj ažurirati podatke u matičnim knjigama države članice (i Ujedinjene Kraljevine do 31. prosinca 2020.) na temelju sudskih odluka koje se odnose na postupke za razvod, zakonsku rastavu ili poništaj braka donesenih u drugoj državi članici i, ako u skladu sa zakonodavstvom te države članice nije dopuštena žalba protiv tih odluka, dovoljno je podnijeti takav zahtjev matičnom uredu u skladu s odredbama primjenjive uredbe i priložiti:

- presliku odluke, koja mora ispunjavati nužne zahtjeve za utvrđivanje vjerodostojnosti u skladu sa zakonom države koja ju je donijela
- potvrdu koja je u skladu sa standardiziranim službenim modelom koji je izdao nacionalni sud ili nadležno tijelo u državi članici u kojoj je donesena odluka
- ako je odluka donesena zbog ogluhe, isprave kojima se dokazuje da je tuženiku uredno dostavljen zahtjev.

Ako se u Španjolskoj nastoji ostvariti priznavanje odluke o razvodu, poništaju braka ili zakonskoj rastavi donesene u jednoj od država članica, osim u Danskoj, treba podnijeti zahtjev za priznavanje suda prvog stupnja u mjestu boravišta osobe protiv koje se podnosi zahtjev za priznavanje ili za donošenje izjave o nepriznavanju, pri čemu predmetna odluka ne mora biti obvezujuća u državi članici u kojoj je donesena (dovoljno je da je izvršiva u državi podrijetla). Ako tuženik ne živi u Španjolskoj, zahtjev se može podnijeti u mjestu gdje se on nalazi u Španjolskoj ili u posljednjem mjestu boravišta u Španjolskoj ili, ako to ne uspije, u mjestu prebivališta tužitelja.

Zahtjev bi trebalo podnijeti u pisanom obliku preko odvjetnika i treba mu priložiti iste isprave kao i u prethodnom slučaju.

Priznavanje odluke može se postaviti kao prethodno pitanje.

U Španjolskoj je priznavanje presuda donesenih u Danskoj uređeno [Zakonom 29/2015 od 30. srpnja 2015. o međunarodnoj pravnoj suradnji u građanskim stvarima](#). Postupak počinje podnošenjem zahtjeva izravno nadležnom prvostupanjskom sudu.

Ako je jedini cilj upis u matične knjige, nije potrebno ishoditi prethodno ili egzekvatorno sudsko odobrenje jer se primjenjuje [Zakon 20/2011 od 21. srpnja 2011. o matičnim knjigama](#).

15 Kojem se sudu moram obratiti kako bih se usprotivio priznavanju odluke o razvodu/zakonskoj rastavi/poništenju braka koju je izdao sud u drugoj državi članici? Koji se postupak primjenjuje u takvim slučajevima?

Postupak kojim se zahtijeva nepriznavanje odluke jednak je postupku kojim se traži priznavanje odluke. Ako je odluka priznata u skladu s Uredbom Vijeća (EU) 2019/1111, prigovor se može podnijeti tek nakon obavijesti o odluci kojom se odobrava priznavanje te je potrebno podnijeti žalbu nadležnom pokrajinskom sudu u zakonskom roku.

Ako se pitanje odnosi na odluku donesenu u Danskoj, prigovor treba podnijeti dok je odluka još na prvostupanjskom sudu koji razmatra zahtjev za priznavanje koji je podnijela druga stranka. U svim slučajevima

potrebne su usluge odvjetnika za formalno podnošenje prigovora.

16 Koje zakonodavstvo u vezi s razvodom sud primjenjuje u postupcima između supružnika koji ne žive u ovoj državi članici ili su različite nacionalnosti?

Nakon stupanja na snagu [Uredbe \(EU\) br. 1259/2010 od 21. lipnja 2012.](#) i u skladu s njezinim člancima 5. i 8. bračni drugovi mogu među pravima navedenima u Uredbi izabrati koje će pravo biti primjenjivo na njihovu rastavu ili razvod. Ne izaberu li bračni drugovi određeno pravo, na razvod i zakonsku rastavu primjenjivat će se sljedeće pravo:

1. pravo države u kojoj bračni drugovi imaju uobičajeno boravište u trenutku pokretanja postupka pred sudom ili, ako to nije moguće,
2. pravo države u kojoj su bračni drugovi imali zadnje uobičajeno boravište, pod uvjetom da boravište nije završilo više od 1 godine prije pokretanja postupka pred sudom, ako jedan bračni drug i dalje ima boravište u toj državi u trenutku pokretanja postupka pred sudom ili, ako to nije moguće,
3. pravo države čiji su oba bračna druga državljani u trenutku pokretanja postupka pred sudom ili, ako to nije moguće,
4. pravo države u kojoj je pokrenut postupak.

Pravo primjenjivo na poništaj braka i njegove učinke utvrdit će se na temelju prava primjenjivog na sklapanje braka u skladu s Građanskim zakonom.

Pravo primjenjivo na bračnoimovinske režime utvrdit će se [Uredbom Vijeća \(EU\) 2016/1103 od 24. lipnja 2016.](#) o provedbi pojačane suradnje u području nadležnosti, mjerodavnog prava te priznavanja i izvršenja odluka u stvarima bračnoimovinskih režima ili, ako se ona ne primjenjuje, člankom 9. stavkom 2. [španjolskog Građanskog zakona.](#)

Pitanja koja se odnose na roditeljsku odgovornost prema djeci uređena su [Haškom konvencijom od 19. listopada 1996.](#) u skladu s pravom države pred čijim se sudom vodi postupak.

U slučaju privremenih mjera trebalo bi primjenjivati isto pravo koje se primjenjuje na samu zakonsku rastavu, poništaj braka ili razvod, osim kad je riječ o hitnim mjerama koje mogu biti donesene u vezi s osobama ili imovinom koja se nalazi u Španjolskoj, čak i ako sud nije nadležan za odlučivanje u predmetu.

Pravo primjenjivo na obveze uzdržavanja utvrdit će se u skladu s [Haškim protokolom od 23. studenoga 2007. o mjerodavnom pravu za obveze uzdržavanja.](#)

Pravo primjenjivo na bračnoimovinski režim utvrdit će se u skladu s [Uredbom Vijeća \(EU\) 2016/1103 od 24. lipnja 2016.](#)

U slučaju dokazivanja stranog prava i njegove primjene u Španjolskoj, treba dokazati njegov sadržaj i valjanost. Španjolski sud to može utvrditi bilo kojim sredstvima koja smatra nužnima da bi mogao to pravo primijeniti.

Naposljetku, važno je naglasiti da se na takve postupke pokrenute u Španjolskoj uvijek primjenjuje španjolsko postupovno pravo, bez obzira na pravo primjenjivo na razvod, zakonsku rastavu ili poništaj braka. Ti su postupci uređeni glavom I. knjige IV. [Zakona 1/2000 od 7. siječnja 2000. o parničnom postupku.](#)

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa.](#)

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

■ Posljednji put ažurirano: 29/09/2025

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJM-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim

jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.